

2. A cseh, a szlovák és a magyar geofizikai egyesület vezetősége döntést hozott a kezdeti támogatás összegének átutalásáról. (A szándéknyilatkozat már a többi résztvevőtől is beérkezett.)

A legfontosabb feltétel: a színvonalas elméleti és gyakorlati, a térséghez kapcsolódó geofizikai cikkek még hiányoznak. Ez a felhívás éppen azért született, hogy a Magyar Geofizikusok Egyesülete tagjainak figyelmét felhívjuk az új publikálási lehetőségére.

A kéziratoknak nemzetközi érdeklődésre számot tartó eredményt kell tartalmazniuk, és kötődniük kell térségünkhöz. Formai alapkövetelmények:

maximum 10 oldal terjedelem, Winword-kompatibilis szövegszerkesztő formátum, jó minőségű ábrák (ha kell, lehetnek színesek is,) 3 kinyomtatott példány, angol nyelvű szöveg. További részletekről HEGYBÍRÓ Zsuzsanna ad felvilágosítást. Az első füzetbe szánt cikkeknek április közepéig be kell érkezniük az egyesületbe. Az első füzet még az idén megjelenjen.

A *Central European Geophysical Journal* megszületése és jövője a szerzőkön, azaz Önökön múlik!

Hegybíró Zsuzsanna, Szarka László

TALLÓZÁS A SZAKÉRTŐI ENGEDÉLYEK KÖRÜL

Minisztériumi hatáskörű intézmény, köztestület, tudományos egyesület által kibocsátott szakértői engedélyek léteznek még ma is, amelyek között nem könnyű az eligazodás. Esetünkben - amelyet elemezni szeretnék — a szakma a *geofizika*, a felsőszintű szerv a *Magyar Geológiai Szolgálat* (MGSZ), a köztestület a *Magyar Mérnöki Kamara* (MMK) és a tudományos egyesület a *Magyar Geofizikusok Egyesülete* (MGE). Igen sok kollégánk rendelkezik az egyik vagy másik, vagy akár több szervezet által kiadott engedéllyel, és kevesen látják tisztán az ezek közötti összefüggéseket, kapcsolatokat: lehet, hogy törvényileg sincs még teljesen tisztázva a helyzet, vagy nem eléggé közismert a törvényi értelmezés...?

Az alábbiakban megpróbálom összefoglalni egyesületünk tagjai számára az általam jelenleg ismert tényeket.

1. Az MGSZ a Földtani Kutatás c. negyedévi folyóirat XXXIV. évfolyamának 4. számában (1997. IV. n.) közzétette a földtani szakértői engedélyekről szóló tájékoztatóját és névjegyzékét. A szakterületek a következők:

- 01) Földtan (általános)
- 02) Geofizika
- 03) Szilárd ásványi nyersanyagok földtana
- 04) Szénhidrogénföldtan és mélységi vízföldtan
- 05) Építésföldtan és mérnökföldtan
- 06) Gazdaságföldtan
- 07) Vízföldtan

Az MGSZ a fenti engedélyeket a szakértői működéssel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló, jelenleg is hatályos 24/1971. (VI. 8.)

Korm. rendeletnek a hivatásszerű szakértői tevékenységről szóló 1.§ (3) bekezdése (földtani szakértői engedélyek) alapján adja ki. Az engedély 5 évre szól, költsége 500 Ft, a névjegyzékbe vétel ingyenes.

2. Az 1996. évi LVIII. kamarai törvény, valamint több későbbi kormány- és minisztériumi rendelet alapján végzi az MMK a mérnöki tervezői, vezető tervezői és szakértői engedélyek minősítését, nyilvántartását és a névjegyzék vezetését. Ez a névjegyzék évente jelenik meg az aktuális adatokkal. Az MMK-n belül a geofizika szakma (a létező 19 db szakmai tagozat közül) az alábbiak munkájában lehet érdekelt:

- Környezetvédelmi tagozat
- Gáz- és Olajipari tagozat
- Geotechnikai tagozat
- Szilárdásvány-bányászati tagozat

Aki tehát a fenti szakmákhoz kapcsolódóan akar geofizikusként mérnöki tervezői, vezető tervezői vagy szakértői véleményt készíteni (amely a műszaki tervdokumentáció részét képezi), az csak az MMK engedélyével teheti ezt.

Példaként — mivel magam csak ennek a tagozatnak munkájában vagyok járatos — ismertetem a Geotechnikai tagozat (tervezett) szakterületeit:

- GT 1. Geotechnikai tervezés / kárvizsgálat
- 1.1. földművek, sziklaművek
  - 1.2. alapozás, megtámasztó szerkezetek, víztelenítés
  - 1.3. föld alatti műtárgyak
  - 1.4. (összetett) talajszerkezetek
  - 1.5. a környezetvédelem geotechnikai kérdései

GT 2. Előmunkálatok (ezen belül feltárás, mintavétel, helyszíni vizsgálat, labor vizsgálat, szakvélemény készítés, térképezés, monitoring)

- 2.1. geológia, mérnökgeológia
- 2.2. geofizika
- 2.3. talajmechanika
- 2.4. kőzetmechanika

A kapcsolódó terület az előző pont alpontjaival nyilvánvaló: építésföldtan és mérnökföldtan, illetve az építés-előkészítő geofizikai szakvélemény. A közös szakterületek kikövetkeztethetők a többi tagozat (itt nem ismertetett) szakterületeivel is, de hasznos lenne, ha tagjaink közül valaki, aki járatos benne, összegyűjtené ezeket az adatokat is. A lényegyet ránk vonatkoztatva én abban látom, hogy az a geológiai/geofizikai szakvélemény (szakértés) tartozik az MMK hatáskörébe, amely része (alapja) egy konkrét mérnöki létesítmény megvalósulásának — legyen az hulladéklerakó, olajvezeték, építmény vagy bánya stb. Ilyen tevékenység nem végezhető az MMK engedélye, illetve a névjegyzékbe való felvétel nélkül.

Az MMK (az engedélyhez kötelező) tagsági díja 1998-ban 8000,- Ft/év, a névjegyzékbe vétel díja 7000,- Ft/év. Az engedély 5 évre szól, a névjegyzéki felvételt évente újítani kell, de akár szüneteltethető is.

3. A MTESZ-en belül az MGE is bocsát ki szakértői engedélyeket az alábbi szakterületeken:

- általános geofizika
- felszíni geofizika
- mélyfúrás geofizika
- műszaki és környezetvédelmi geofizika.

Ezen meghatározások témájukat tekintve az 1. pont 02) szakterületébe illenek, részletezve azokat módszer-, illetve feladat-orientáltan. Az Egyesület a szakértői engedélyeket szintén a 24/1971. (VI. 8.) Korm. rendelet, de annak 2.§ (3) bekezdése, valamint az azt módosító 47/1993. (III. 17.) Korm. rendelet alapján adja ki.

Az engedély 5 évre szól, költsége 3000,- Ft.

Tudomásom szerint az MMK egyes tagozata(i) (pl. a Geotechnikai) egyeztetették az MGSZ-szel a minősítések és engedélyek hatáskörét, e témában

megegyezés született, illetve születőben van. Sajnálatos, hogy a MTESZ eddig még nem jutott egyezsége az MMK-val, hogy kinek van törvényi joga az engedélyezésekre, így ebben a témában még folyik az egyeztetési (törvényértelmezési) vita. Ennek illusztrálására hadd idézzek az MMK álláspontjából:

„A tudományos egyesületi szakértői engedélyek nem hatályosak” (MMK névjegyzékbe vételi tájékoztató).

„Aki a szakértői címet jogtalanul használja, az szabálysértési vétséget követ el, ellene eljárást kell indítani” (MMK Geotechnikai Tagozata Közleményei, 1998. február).

„...a Mérnöki Kamarák, amelyekre egyre több hatósági feladatot ró a Kormányzat, nem részesül semmiféle állami támogatásban, a MTESZ az IKIM költségvetési előirányzatában 96 millió forint támogatással szerepel” (Mérnök Újság V, 2, 1998. február).

Kérem, hogy ezen idézetek miatt jelen írás szerzőjére ne nehezteljen senki, ezek a tények.

A szerző mindkét helyen (MMK és MGE) igyekszik tehetségéhez mérten tevékenykedni, szakértői engedélye viszont (egyelőre) a harmadik féltől (MGSZ) van.

Megjegyzések, amelyeken lehet vitatkozni, véleményyt cserélni:

1. A MTESZ (ezen belül az MGE) — ha tényleg komoly állami támogatásban részesül — használja azt a tudományos tevékenységre, annak támogatására és ne akarjon a törvény ellenében engedélyeket kibocsátani — minősíteni, véleményezni azonban igen!

2. Az MGSZ és az MMK — mivel állami hatáskörű szervek, így akarva-akaratlan személytelenek — kérjék ki, hasznosítsák az egyesületek szakmai közösségének véleményét, erre alapozzanak az engedélyezésnél. Talán ezt kellene törvényben vagy rendeletben, vagy együttműködési megállapodásban rögzíteni. A tudományos egyesületeknek így megmaradna a presztízse, miközben a pecsétet a felruházott hatóság adja, de viseli is egyben a hatósági feladatokkal járó kötelezettségeket.

Pattantyús-Á. Miklós